

บรรณานุกรม

- กิตติมา บุญยเดช. ตำนานมรดกสมุนไพรร. มหาสารคาม. ปรีดาการพิมพ์, 2535.
- กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ . ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการจัดการเรียนการสอนระดับ
ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา . กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2542.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. การคิดเชิงวิพากษ์ (Critical Thinking). พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ :
ซัคเซส มีเดีย, 2547.
- เกิดศิริ ทองนวล. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 4. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สาขาวิชาการวิจัย
การศึกษา. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2550.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2). กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ, 2545.
- ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิดต้นแบบการเรียนรู้ทางด้านหลักทฤษฎีและ
แนวทางปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไอเดียสแควร์, 2540.
- ฉลาด จันทรสมบัติ. การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้องค์กรชุมชน. มหาสารคาม :
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2550.
- ชลทิพย์ เอี่ยมสำอาง และวิณี ศิลตระกูล . ภูมิปัญญาชาวบ้านเทคโนโลยีพื้นบ้านและ
แหล่งวิทยาการชุมชน. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2533 .
- ชาย โพธิ์ลิตา. ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับ
ลิชชิ่ง, 2550.
- คารุณี บุญวิก. การศึกษาปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดนครศรีธรรมราช. ปรินญาณีพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2543.
- ทิสนา เขมมณี. วิทยาการด้านการคิด. กรุงเทพฯ : เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป แมเจนเมนต์, 2544.
- ธีรศักดิ์ อัครบวร. กิจกรรมการศึกษาเพื่อท้องถิ่น : เพื่อทรัพยากรมนุษย์และสังคมแห่งการเรียนรู้.
กรุงเทพฯ : ก.พลพิมพ์, 2545.
- ธีรชัย ปุณณ โชติ. การสอนกิจกรรมโครงงานวิทยาศาสตร์ : คู่มือสำหรับครู. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

- นราวัลย์ กาญจนะประโชติ. รายงานการวิจัยเรื่องการใช้ชุดฝึกกิจกรรมการทำโครงการ
วิทยาศาสตร์ด้วยตนเองสำหรับครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.
กรุงเทพฯ : คณะกรรมการการวิจัยการศึกษาศาสนาและการวัฒนธรรม, 2544.
- นิคม ชมภูหลง. คู่มือการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรและการจัด
กิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 เรื่องการ
สวนมวย. มหาสารคาม : ฝ่ายบริการทางการศึกษา หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม, 2544.
- เนาวรัตน์ จันทรวีวัฒน์. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และ
ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการจัดการ
เรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้นกับการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5 ขั้น.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม, 2551.
- บุษกร คำคง. ปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตอำเภอเมือง
จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2542.
- เบญญา ศรีคารา. การเปรียบเทียบกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยการทำกิจกรรมโครงการวิทยาศาสตร์และการ
เรียนรู้ตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สาขาหลักสูตรและการสอน. มหาสารคาม :
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2545.
- ประเวศ ะสี . การสัมมนาทางวิชาการเรื่อง ภูมิปัญญาชาวบ้าน . กรุงเทพฯ : สำนักงาน
คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ , 2536.
- พันธ์ ทองขมมม. การสอนวิทยาศาสตร์ระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2547.
- หิมพันธ์ เตชะคุปต์. การพัฒนาการคิดด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ : มาสเตอร์กรุ๊ป,
2547.
- พิสมัย มิ่งฉาย. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้.. คู่มือโครงการวิทยาศาสตร์. ชลบุรี: งานช่าง, 2543.
- พงษ์เทพ บุญศรีโรจน์. "คิดอย่างมีวิจารณญาณ," วารสารการศึกษาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์
และเทคโนโลยี. ปีที่ 30 ฉบับที่ 116: 35-38, 2545.
- พจมาน ทรัพย์สमान. การจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้และค้นพบความรู้ด้วยตนเอง.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549.

- พรศรี ดาวรุ่งสวรรค์. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยชุดกิจกรรมแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2548.
- เพ็ญพิศุทธิ์ เนกมานุรักษ์. การพัฒนารูปแบบพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักศึกษาครู. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.
- มลิวัดย์ สมศักดิ์. รูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2540.
- มะลิวัลย์ หาญชนะ. ผลการใช้วิทยาศาสตร์ประกอบการสอนวิชาวิทยาศาสตร์. วิทยานิพนธ์ วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2546.
- มังกร ทองสุชาติ. โครงสร้างของการศึกษาวิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2539.
- รัตนะ บัวสนธิ์. การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนเพื่อการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น : กรณีศึกษาชุมชนแห่งหนึ่งในเขตภาคกลางตอนล่าง. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. สาขาวิจัยและพัฒนาหลักสูตร กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2539.
- วิชากร, กรม กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2534.
- _____. การจัดการเรียนรู้อุ้มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2546.
- วินัย คำสุวรรณ. การอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน. กรุงเทพฯ : แม็ค, 2548.
- วิลรัตน์ สุนทรโรจน์. กระบวนการเรียนรู้โดยโครงงาน. มหาสารคาม : ภาคหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2544.
- วิลศรี สุวรรณรัตน์และมาฆะ ทิพย์ศรี. พัฒนาทักษะวิทยาศาสตร์ โครงงานวิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ : เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป แมเนจเม้นท์, 2542.
- วีระพงษ์ แสง – ชูโต. การวิเคราะห์ภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีพื้นบ้านในทางวิทยาศาสตร์ในภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2544.

วุฒิ วุฒิธรรมเวช, เกษัตริกรรมไทยรวมสมุนไพโร. พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2540.

ศรินทร วิริยะสิรินันท์, ทิศนา แจมมณี และพิมพ์พันธ์ เฉชะคุปต์. ทฤษฎี และแนวคิดร่วม

สมัยเกี่ยวกับการคิดจากประเทศทางซีกโลกตะวันตก. กรุงเทพฯ : เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป

แมนจเม้นท์, 2544.

สันสนีย์ ฉัตรคุปต์ และอุษา ชูชาติ. ฝึกสมองให้คิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking).

กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2545.

ศึกษาศิลปะ, กระทรวง. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์

คุรุสภาลาดพร้าว, 2551.

สัญญาลักษณ์ สวัสดิ์มงคล. การคิดอย่างมีวิจารณญาณทางวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ปีที่ 3 เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (ศึกษาศาสตร์-

การสอน) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2549.

สนใจ แซ่โจ้ว. การศึกษาปฏิบัติการเกี่ยวกับการศึกษานอกสถานที่สำหรับนักเรียนระดับ

ประถมศึกษา : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดชนะสงครามและโรงเรียนวัดบูรณาวาส.

วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. สาขาวิชาวัฒนธรรมศึกษา กรุงเทพฯ : คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย

มหิดล, 2547.

ส่งเสริมการประเมินคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ, สถาบัน. มาตรฐานการศึกษาเพื่อ

การประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด

วี ที ซี คอมมิวนิเคชั่น, 2543.

ส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, สถาบัน. คู่มือการทำและการจัดแสดงโครงงาน

วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. กรุงเทพฯ : สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และ

เทคโนโลยี, 2547.

ศุพรรณ ก่อารอด. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการคิดอย่างมี

วิจารณญาณ และเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ เรื่องปรากฏการณ์ ลม ฟ้าอากาศ กลุ่ม

สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการจัดกิจกรรม

การเรียนรู้โดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ.

วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย

มหาสารคาม, 2551.

สุรวาท ทองบุญ. การวิจัยทางการศึกษา. มหาสารคาม : อภิชาติการพิมพ์, 2550.

สุจินต์ วิสวธีรานนท์. วิธีสอนวิทยาศาสตร์แบบมีอาชีพ. กรุงเทพฯ : อักษรการพิมพ์, 2548.

สุวิทย์ มูลคำ. 21วิธีการจัดการเรียนรู้: เพื่อพัฒนากระบวนการคิด. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ภาพพิมพ์, 2546.

สำนักงานคณะกรรมการแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, (องค์การมหาชน). รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบ 2 (พ.ศ. 2549 – 2553), 2549.

ไสว พิกขาว. หนังสือเรียนโครงการวิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ ฯ : เอ็มพันธ์, 2540.

อนก ประดิษฐ์พงศ์. การสอนวิทยาศาสตร์แบบพัฒนาความคิด. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2545.

กรมวิชาการ . สรุปผลการประชุมสัมมนาเรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการพัฒนาหลักสูตร . นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช, 2539.

อุดมพร กันทะใจ. การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้กิจกรรมโครงการวิทยาศาสตร์: กรณีศึกษาโรงเรียนหนองโนประชาสรรค์ จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. สาขาหลักสูตรและการสอน ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2546.

อรสา เขียมสะอาด. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยใช้โครงการวิทยาศาสตร์เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2548.

Cruz-Rames. "Discovery-Centered Versus Teacher-Centered." *Newsletter from the Asian Institute for Teach Educator University of Philippines*. 6 : 12 ; May, 1971.

Dressel, P.L. and Maythew, L.B. *General education : Explorations in Evaluation*. 2nd ed. Washington, D.C. American Council on Education, 1957.

Ennis, R. H . "A logical basis for measuring critical thinking skill." *Educational Leadership*. 43 : 45-48 ; October, 1985.

Griffitts, D.C. "The effect of activity-oriented science instruction on the development of critical thinking skills and achievement." *Dissertation Abstracts International*. 48 (5) : 1102-A ; November, 1987.

Good, Carter V. **Dictionary of Education**. New York : McGraw-Hill Book Compan, 1973.

Guilford, J.P. **Creativity American Psychologist**. New York: McGraw-Hill cited, 1967.

Hilgard, E.R. **Introduction of Psychology**. 3rd edition. New York and Burlingame: Harcourt ,

Brace and World, Inc, 1962.

Kim, Juja. "The Effect of Seventh – Grade Female Students in Seoul Korea," **Dissertation**

Abstracts International. 59(5) : 1378 –A ; November, 2009.

Mcpeck, J.E. **Teaching CRITICAL THINKING**. New York : Routiedge, 1990.

Mullen, Patricia Ann. "A Comparison of Teaching Strategies to Promote Critical Thinking

as an Outcome of Learning in the Undergraduate Nursing Classroom," **Masters**

Abstracts International. 39(03) : 820 ; June, 2001.

Norris, S. P.. "Synthesis of Research on Critical Thinking," **Education Leadership**.

42(8) : 40-45 ; May, 1985.

Paul, R.W. "Taxonomy and Critical Thinking Instruction." **Educational Leadership**.

42 (8) : 36-39 ; May, 1985.

Peter, C. Gega and Joseph M. Peters. **Science in Element Education**. New York : R.R.

Donnelley & Sons, 1998.

Shepherd , N.G. "The problem-base learning model's affect on critical thinking skill of

fourth and fifth grade social studies students." **Dissertation Abstracts International**.

59 : 0779-A ; July, 1998.

Thurber, W.A. and Alfred T. C. **Teaching Science in Today' Secondary Schools**. 3rd ed.

Boston: Allyn and Bacon, 1968.

Watson, G. and Glaser, E. **Watson –Glaser Critical Thinking Appraisal Manual**. New York:

Harcourt Brace and Word, Inc, 1964.

Woolfolk, A.E. **Eduactional Psychology**. 3rd ed. New Jersey: Prentice-Hall, Inc, 1987.